

Sygn. akt VIII U 1083/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 r. w Gliwicach

sprawy T. L. (1) (L.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. L. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 kwietnia 2016r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Joanna Smycz

'Sygn. akt. VIII U 1083/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 kwietnia 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. L. (1) prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach w związku z czym, brak jest podstaw do przyznania świadczenia.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, że w spornym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury. W szczególności domagał się zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresów jego zatrudnienia od 12.12.1980r. do 31.12.1998r. na stanowisku spawacza w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w O., co potwierdzą zawnioskowani przez niego świadkowie .

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że nie zaliczył odwołującemu do pracy żadnego okresu pracy w

warunkach szczególnych ponieważ stanowisko wykazane w świadectwie pracy w warunkach szczególnych , tj. moter-spawacz –nie występuje jako samodzielne stanowisko pod wskazanymi punktami działu V wykazu A zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dn. 1.08.1983r.

Sąd ustalił:

T. L. (1) urodził się w dniu (...) W dniu 23 marca 2016r. wniósł o przyznanie prawa do emerytury.

W dniu 26 kwietnia 2016r. ZUS wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

Ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat (vide akta emerytalne).

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia w dniu 22.04.2016r. , jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków za pośrednictwem ZUS , na dochody budżetu państwa .

Do okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych organ rentowy nie zaliczył ubezpieczonemu na dzień 1 stycznia 1999r. żadnego okresu zatrudnienia.

Ubezpieczony w okresie od 1września 1972r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w O. jako uczeń szkoły zawodowej w charakterze monter. Po skończeniu szkoły uzyskał zawód monter rurociągów przemysłowych i od maja 1975r. miał uprawnienia podstawowe spawacza gazowego a od stycznia 1976r. uprawnienia spawacza elektrycznego .

W dniu 1.09.1975r. podpisał z (...) umowę o pracę na czas nieokreślony w charakterze monter rurociągów przemysłowych i pracował jako monter.

Od 24.10.1979r. do 1.12.1980r. odbył służbę wojskową. Po jej odbyciu ponownie zawarł umowę o pracę w dn.11.12.1980r. z tym samym zakładem na czas nieokreślony w pełnym wymiarze w charakterze monter i rozpoczął tą pracę od 12.08.1980r..

Od 1.10.1982r. do końca czerwca 1983r. był instruktorem praktycznej nauki zawodu w P.. Do jego obowiązków należało prowadzenie nauki spawania.

Od 12.12.1983r do 1.06.1986 w ramach podpisanej z zakładem umowy o pracę na budowie eksportowej pracował w O. i P. wykonując tam spawanie specjalistyczne.

Po powrocie w 1986r. pracował w Z. jako monter-spawacz a od 1.07.1987r. jako monter.

Od 2.10.1989r. do 9.01.1991r. w ramach zawartej z zakładem umowy o pracę na budowie eksportowej pracował w Czechosłowacji w charakterze monter-spawacza. Razem z nim na tej budowie pracował K. G..

Po powrocie od 10.01.1991r pracował w G. w charakterze monter.

Od 1.01.1994. do 31.07.1997r. ubezpieczony pracował w ramach podpisanej z zakładem umowy o pracę na budowie eksportowej w O. w charakterze monter-spawacza (brygadzisty). Tam w hucie instalował rurociągi na estakadach, na wysokości.

Po powrocie pracował w Ł.- przy prowadzeniu rurociągu wodnego w ziemi i w K..

Kolejną umowę o pracę na budowie eksportowej zawarł z zakładem w dniu 17.07.1998r. i od 20.07.1998r. do 5.12.1998r pracował w Słowacji jako brygadzista –monter.

Razem z ubezpieczonym od grudnia 1980r do 7.04.1994r. pracował monter K. R., który nigdy nie był z ubezpieczonym na budowach zagranicznych , oraz w latach 1980 -1991r.monter-spawacz K. G..

W Przedsiębiorstwie (...) S.A. w O. T. L. pracował do 30.04.1990r. i otrzymał świadectwo pracy w warunkach szczególnych za okres zatrudnienia od 12.12.1980r. do 30.04.2000 r. na stanowisku monter instalacji sanitarnych – spawacz.

Odwołujący powołuje się na fakt, iż w otrzymanym świadectwie pracy w warunkach szczególnych wykazano dwuczłonowe określenie jego stanowiska pracy monter instalacji sanitarnych – spawacz, co związane było z faktycznie wykonywanymi czynnościami w ramach umowy o pracę. Wynikało to z tego, że od września 1972r do 1980r. wykonywał obowiązki montera instalacji sanitarnych, a po podwyższeniu swoich kwalifikacji od 1980r. i uzyskaniu uprawnień spawacza gazowego i elektrycznego wykonywał do dnia rozwiązania umowy o pracę prace spawalnicze.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, książeczki spawacza (k.21), akt osobowych (koperta k.37 a w szczególności : umowa o pracę z dnia 27.09.1989r. na budowie eksportowej w charakterze montera spawacza w Czechosłowacji, pismo z dnia 1.01.1983r. odnośnie stawki odwołującego jako instruktora praktycznej nauki zawodu, zaświadczenie z dn. 25.07.1997r. za okres od 17.01.94r. do 31.07.1997r. pracy na budowie eksportowej w O. w charakterze montera, umowę o pracę na budowie eksportowej z dn.18.03.1994r. w charakterze montera-spawacza (brygadzisty), umowa o pracę na budowie eksportowej w Słowacji od 20.07.1998r. do 30.09.1998r. jako brygadzista- monter, aneks do umowy nr (...) eksportowej na stanowisku monter- spawacz, kartoteki płacowe ubezpieczonego z których wynika że zatrudniony był jako monter spawacz, prowadzony potem od 1.07.1987r. czas jako monter ,przez cały okres zatrudnienia nie otrzymując dodatku za pracę w warunkach szkodliwych) i częściowo zeznaniach odwołującego (k.42).

Odnośnie rodzaju i wymiaru prac wykonywanych przez ubezpieczonego Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków K. R. i K. G. oraz odwołującego. Wszyscy oni podkreślali, że od grudnia 1980r odwołujący wykonywał tylko i wyłącznie prace spawalnicze . K. R. zeznał ,że w latach 1980 do 1994 pracował przez większą część czasu z ubezpieczonym w jednej brygadzie i w tym czasie ubezpieczony pracował tylko jako spawacz, podczas gdy sam ubezpieczony zeznał ,że nie pracował on ze świadkiem nigdy zagranicą .Trzeba podkreślić ,że jest to okres od 12.12.1983r do 1.06.1986, od 2.10.1989r. do 9.01.1991r i rok 1994r. Świadek też nic nie wspomniał o okresie rocznej pracy odwołującego jako instruktora praktycznej nauki zawodu. Sąd zatem stwierdza, że świadek ten w żadnej mierze nie może potwierdzić ,że w spornym okresie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze pracował jako spawacz.

Z kolei świadek K. G. zeznał ,że w latach 1980 do grudnia 1991r. pracował z ubezpieczonym w jednej brygadzie na budowach w B., G. , Z. –R. i w tym czasie ubezpieczony pracował tylko jako spawacz. Świadek G. też nic nie wspomniał o okresie rocznej pracy odwołującego jako instruktora praktycznej nauki zawodu ani też o wspólnym wyjeździe jak twierdził odwołujący na budowę zagraniczną w Czechosłowacji od 2.10.1989r. do 9.01.1991r. Nie potwierdził więc charakteru pracy odwołującego w tym okresie. Jak twierdzi sam odwołujący świadek G. nie pracował z nim na budowach zagranicznych w okresie od 12.12.1983r do 1.06.1986. Ponadto odwołujący nie przedstawił żadnego dowodu na charakter jego pracy w pozostałym spornym okresie od 1.01.1994r do 31.12.1998r.

Biorąc więc pod uwagę treść zapisów w jego aktach osobowych i kartotekach płacowych Sąd nie dał wiary , iż odwołujący w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze wykonywał tylko prace spawalnicze. I nie może być na to dowodem jak twierdzi odwołujący jego książeczka spawalnicza , która potwierdza jedynie ,iż bezspornie od 1975r. odwołujący posiadał uprawnienia spawalnicze.

Odwołujący nie składał dalszych wniosków dowodowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których prac w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie cytowanych przepisów, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, a nie osiągnął wymaganego wieku.

W przedmiotowej sprawie okoliczność sporna dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Organ rentowy ustalił bowiem, iż ubezpieczony nie posiada żadnego okresu takiej pracy. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było sporne.

W szczególności przedmiotem sporu było jak podnosił to powód uwzględnienie pracy w warunkach szczególnych wykonywanych stale i w pełnym wymiarze w okresie od 12.12.1980r do 31.12.1998r. w charakterze spawacza.

Pracodawca w wystawionym ubezpieczonemu świadectwie pracy w warunkach szczególnych podał, iż w spornym okresie pracował on jako monter instalacji sanitarnych -spawacz oraz, iż była to praca określona w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez tego Ministra, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MB 1983 nr 3, poz. 6; powoływane dalej także jako "zarządzenie nr 9") - wykaz A dział V poz. 1 p. 6 i poz. 5 p. 1 oraz dział XIV poz. 12 p. 1.

Sąd podziela tu stanowisko organu rentowego kwestionującego to świadectwo pracy w szczególnych warunkach, gdyż praca na stanowisku monter-spawacza nie mogła być uznana za pracę w szczególnych warunkach. Nie można bowiem odwoływać się do przepisów zarządzenia nr 9. W świetle tych przepisów pracodawca kwalifikował pracę skarżącego w szczególnych warunkach w wydanym mu świadectwie. Zarządzenie nr 9 nie jest już źródłem prawa (art. 87 Konstytucji) i jego przepisy nie mogą stanowić prawnej podstawy rozstrzygnięcia, gdyż prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszej emerytury określone są w rozporządzeniu.

Przepis art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (jednolity tekst: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.; dalej także jako "ustawa emerytalna") odwołuje się do rozporządzenia. Natomiast z odesłania w rozporządzeniu do zarządzeń resortowych (§ 1.2.) wynika tylko pomocnicza ich wartość interpretacyjna w kwalifikacji, czy określona praca była pracą w szczególnych warunkach (por. wyroki Sądu Najwyższego z 25 lutego 2010 r., II UK 218/09, LEX nr 590247 i z 10 lutego 2009 r., II UK 199/08, LEX nr 725051). Wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia, nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 listopada 2008 r., II UK 88/08, LEX nr 1001292 i z 20 października 2005 r., I UK 41/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 306

Zatem na Sądzie spoczywało zadanie skonkretyzowania, która norma z wykazu A do rozporządzania miała zastosowanie zamiast tej z zarządzenia. Różnią się bowiem rodzaje prac w szczególnych warunkach określone w załącznikach do rozporządzenia i do zarządzenia.

Odwołujący podnosił, że w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze pracował tylko i wyłącznie jako spawacz a jako monter jedynie w okresie od 1972r do pójścia do wojska. Ubezpieczony jednak, w ocenie Sądu, nie wykazał tego faktu, a wręcz przeciwnie nie sprostął ciężącemu na nim obowiązku dowodzenia, o którym mowa w art. 6 k.c. i art.232 k.p.c.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony nie posiada wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Postępowanie dowodowe wykazało, że odwołujący niewątpliwie wykonywał prace spawalnicze , jednakże również wykonywał prace montera, które to prace nie są wymienione w wykazie A j.w..

Jak bowiem wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 10 października 2013r. w sprawie III AUa 16/13 (LEX nr 1383458) „praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy), w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43). Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem kwestia możliwości jej zakwalifikowania pod jedną z pozycji ww. załącznika do rozporządzenia”.

W wykazie A Dział XIV poz. 12 powołanego wyżej rozporządzenia, wymieniono jedynie „ prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym , atomowodorowym.”. Bezsprzecznie jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego w sprawie w spornym okresie praca odwołującego nie odpowiada opisanej w tym przepisie pracy, bowiem, co wyżej wykazano, odwołujący nie udowodnił, wbrew zapisom zawartym w jego dokumentacji pracowniczej, że w tym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze jedynie prace spawalnicze.

Reasumując, ubezpieczony nie posiada na dzień 1 stycznia 1999r. 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, a zatem mimo spełnienia pozostałych przesłanek, nie może nabyć prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Wobec powyższego Sąd, z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji i odwołanie oddalił.

(-)SSO Joanna Smycz